

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää sekä pesien ja munien hävittämistä

Hakija

Porvoon kaupunki / Viktor Johansson

Asia

Lupahakemus kalalokin pesien ja munien hävittämiseen päiväkodin katolta Porvoossa, Uudellamaalla.

Tämä päätös korvaa asiassa 10.4.2025 annetun päätöksen. Päätöksestä on korjattu hallintolain 51 §:n mukaisia kirjoitusvirheitä. Päätökseen 11.4.2025 tehdyt muutokset on ylivivattu.

Hakemus

Hakija hakee lupaa kalalokin (*Larus canus*) pesien ja munien hävittämiseen päiväkodin vesikatolta Porvoossa osoitteessa Hansatie 11 ajalla 26.3.-18.7.2025. Pesiä arvioidaan olevan viisi. Siirtäminen ei ole mahdollista, koska järkevää sijoituspaikka ei ole löydettävissä. Ympäristössä on ainoastaan pienkerrostaloja ja omakotitaloja. Pelkkä tyhjien pesien hävittäminen ei ole riittävä toimenpide, koska pesät rakennetaan nopeasti ja munia voi ilmestyä pesään myös esimerkiksi yöaikaan. Pelkkien tyhjien pesien poistaminen ei tule siis poistamaan kalalokkiongelmia, vaan tarvitaan lupa poistaa myös munia, jotta kalalokit siirtyisivät muualle pesimään.

Lupaa haetaan kaikkien pesien hävittämiseen päiväkodin vesikatolta. Porvoon kaupungin alueella on runsaasti parempia pesimäalueita kalalokeille. Pesien ja munien hävittämisen lisäksi pesintää häiritäisiin erilaisilla pelotteilla kuten lintupiikeillä, pelotehaukoilla, prismoilla, sähkökiskolla sekä flockoff -magneettikenttäjärjestelmällä. Muissa Porvoon kaupungin kohteissa on jo käytetty vastaavia menetelmiä, mutta ne eivät ole täysin ratkaisseet ongelmaa.

Lupaa haetaan kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Kohde on päiväkotirakennus ja kalalokit häiritsevät merkittävästi päiväkodin henkilökuntaa ja lapsia. Pesinnän aikana lapsia ei ole voitu päästää leikkipihalle, koska lokit hyökkäävät aggressiivisesti lapsia ja henkilökuntaa kohti. Lisäksi lokit aiheuttavat merkittäviä ulostehaittoja alueella, jossa lapset ja henkilökunta liikkuvat. Ulostetta voi kenkien mukana siirtyä myös päiväkodin sisätiloihin ja aiheuttaa terveysriskejä.

Määräykset, joita hakemus koskee

Kalalokki on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsäkierron kannalta tärkeillä alueilla. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitystapojen ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden

turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan kalalokin pesinnän häirintään sekä pesien ja munien hävittämiseen seuraavin ehdoin:

- 1 Lupa on voimassa 18.7.2025 asti Hansatie 11 osoitteessa sijaitsevan päiväkodin kattoalueilla paikoissa, joissa kalalokit voivat aiheuttaa vaaratilanteita ihmisille.
- 2 Pesintä on pyrittävä ennaltaehkäisemään pesinnän aikaisessa vaiheessa aktiivisten ja passiivisten häirintä- ja karkotusmenetelmien avulla. Lupa-alueella tulee liikkua usein lokkeja karkottaen, pesinnän estämiseen voi käyttää pressusteita, tuligeelejä, lippusiimoja, lintupiikkejä ja -verkkoja sekä erilaisia pelotteita kuten haukkaleijonoja tai tekokäärmeitä. Häirintä- ja karkotusmenetelmiä tulee jatkuvasti ylläpitää ja kehittää.
- 3 Mikäli kalalokkeja em. toimista huolimatta pyrkii pesimään lupa-alueella, saa tällä luvalla hävittää kalalokin rakenteilla olevat pesärakennelmat ja pesät.
- 4 Hakijan tulee 17.4.2025 mennessä hävittää kaikki mahdollisesti jo munitut kalalokin munat 1. ehdon mukaisista paikoista. Tämän jälkeen ja tulevina vuosina kalalokin munia saa hävittää enintään viisi (5) vuodessa. Pesiä, joissa on poikasia, ei saa hävittää.
- 5 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyä lupa on esitettävä.
- 7 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 8 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 9 Luvan käytöstä tulee raportoida 31.12.2025 mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/2367/2025 varustettuna. Raportista tulee ilmetä käytetyt pesinnän ennaltaehkäisy- ja häirintätoimenpiteet, hävitettyjen pesien ja munien määrä sekä toimenpiteiden ajankohdat tapauskohtaisesti (montako pesää ja munaa on hävitetty minäkin päivänä). Lisäksi on arvioitava pesien hävittämisen vaikutusta kalalokin pesintään alueella. Yhteenvedon perusteella voidaan arvioida toimien vaikutusta kalalokkien aiheuttamiin ongelmiin.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Kalalokkien aggressiivisesta pesien puolustamisesta ja ulostuksesta aiheutuu vaaraa ja terveystarve päiväkodin lapsille ja henkilökunnalle. Lasten pihalla leikkimistä on jouduttu aiempina vuosina rajoittamaan. Tästä syystä on perusteltua estää kalalokkien pesintää häiritsemällä ja pesiä hävittämällä.

Vaikka hakija viittaa siihen, että karkotusmenetelmät eivät ole muilla kaupungin kohteilla toimineet, tulee niitä kuitenkin ylläpitää ja kehittää myös päiväkodin kattoalueilla. Kohteen laajuuden takia esimerkiksi kattojen täysi piikittäminen tai verkottaminen ei ole kohtuullista, mutta ennaltaehkäisyä tulee käyttää laajasti keskittyen sellaisiin kohtiin katoilla, joissa pesivien kalalokkien aiheuttama turvallisuusriski on akuutein. Erityisesti poistettujen pesien ja pesäaihioiden paikalle voidaan asentaa pelotteita, jotka estävät kalalokin välittömän palaamisen ja munimisen pesän poiston jälkeen.

Kalalokin pesinnän estäminen on alueella perusteltua, eikä tähän ole käytännössä osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua kuin ensisijaisesti pesinnän

ennaltaehkäiseminen ja pesimään asettumisen häiritseminen, ja toissijaisesti rakenteilla olevien ja jo rakennettujen pesien ja munien hävittäminen. Sopivia siirtopaikkoja ei hakijan mukaan löydy läheltä ja kauas siirrettyjä pesiä emot tuskin löytäisivät, vaikka pesät onnistuttaisiinkin siirtämään ehjinä. Ehtojen mukaisesti pesiä ja munia saa hävittää vain sellaisista paikoista, joissa pesivät kalalokit aiheuttavat vaaratilanteita ihmisille. Toimenpiteitä suorittaessa tulee arvioida, missä paikoissa turvallisuusriski todella konkretisoituu ja missä ei.

Hävittävien pesien määrää ei nähdä aiheelliseksi rajoittaa, jotta pesintä saadaan keskeytettyä sen alkuvaiheessa ja linnut saadaan ohjattua muualle pesimään. Kun pesät hävitetään jo pesänrakennusvaiheessa eikä linnuilla ole pesissä munia puolustettavanaan, saadaan vähennettyä tehokkaasti myös lintujen aggressiivista käytöstä alueella liikkuvia ihmisiä kohtaan.

Koska lupaa myönnettäessä kalalokkien pesintä on jo voinut alkaa, tulee viikon aikana hävittää mahdollisesti munitut munat, sen jälkeen ~~ja tulevina vuosina~~ lupa rajoitetaan enintään viiden munan hävittämiseen vuosittain. Kalalokit munivat yhden munan keskimäärin kahden vuorokauden välein, vaihteluvälin ollessa 1–3 päivää. Tämän perusteella aktiivisella karkottamisella ja tyhjien pesien hävittämällä voidaan välttää tarve hävittää useampia munia. Aktiivisella ennakoinnilla karkottamisella on mahdollisuus vaikuttaa siihen, että linnut eivät hakeudu yhtä aktiivisesti paikalle pesimään seuraavana pesimä kautena. Pesimäajan ulkopuolella tehtävät kalalokin pesien poistot ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet eivät edellytä poikkeuslupaa, joten niitä voidaan jatkaa myös poikkeusluvan päättymisen jälkeen.

Luvan mukainen pesinnän estäminen ja pesien hävittäminen ei heikennä kalalokin suotuisaa suojelutasoa, sillä lajin kanta alueella on elinvoimainen eikä lintuja saa vahingoittaa. Pesinnän estämisen painopisteen ollessa pesinnän alkuvaiheessa, osa häirityistä linnuista ohjautuu todennäköisesti muualle pesimään, mikä pienentää toimenpiteiden vaikutusta alueen kalalokkipopulaation pesimämenestykseen.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Onnistunut pesinnän ehkäisy edellyttää toimenpiteiden aloittamista pesinnän alussa. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen ja pesivien lintujen aiheuttaman turvallisuusriskin vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Uudenmaan ELY-keskus kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Itä-Uudenmaan poliisilaitos kirjaamo.ita-uusimaa@poliisi.fi

Porvoo kirjaamo@porvoo.fi

SLL Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry. uusimaa@sl.fi

Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry. info@tapiolary.com

P Porvoon Seudun Lintuyhdistys ry. (PSLY) psly@birdlife.fi

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/2367/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/2367/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää Liisa 11.04.2025 12:02

Ratkaisija Aalto Tapio 11.04.2025 12:08

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42069

Telefax: 029 56 42079

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.